

MØTEREFERAT			
OPPDAL KOMMUNE	Sted: Oppdal kulturhus, Speilsalen	DATO: 03.11.11 TID: Kl 10.00-14.00	SIDE/AV 1/4
Dialogmøte vedrørende store tap av beitedyr			
<p>TILSTEDE: Dindalen beitelag; Olaf Liabø, Olav Ishol, advokat for Olaf Liabø; Bjørn Ketil Myrset, Trollheimen søndre beitelag; Alf Breen, Ottar Furunes, Per M. og Aud Marie Bøe Holand, Erik Liabø Hoås, Rune Grøtte, Håvard Kletthammer, Jan Morten Simonsen, Hallvard Storli, Svein Storli og Jørgen Torve, Oppdal sau -og geit v/leder Hans Snøve, Direktoratet for naturforvaltning(DN) v/Susanne Hanssen, Mattilsynet v/Ingeborg Stavne og Jostein Dragset, Fylkesmannen i Sør-Trøndelag v/ Kjell Vidar Seljevoll og Brit Eldrid Barstad, Oppdal kommune v/ Tor Sæther og Ragnhild Eklid.</p>			
<p>Ikke møtt: Ivar Grændsen, Steingrim Horvli, Heidi J G. Haugland og Dagfinn Gunnar Stølan</p>			

FM v/Kjell Vidar Seljevoll har invitert til og ledet møte som har sin bakgrunn i informasjonsbrev fra Mattilsynet sendt til 15 enkeltbruk med sau i Oppdal og til Trollheimen beitelag, datert 29.3.2011. Her informeres det om mulige restriksjoner på bruk av utmarksbeite for sesongen 2012, dersom tapstall for lam ikke går ned i 2011. Det er satt en grense på 20% lammetap siste 3 år.

Oppdal Sau og geit v/leder Hans Snøve bemerker innledningsvis at organisasjonen heretter skal inviteres til møter med tema som har betydning for sauene i Oppdal.

DN v/Susanne Hanssen informerer om rovdyrforliket vedtatt 17.6.2011.

- det skal være en tydelig arealdifferensiering mellom prioriterte beiteområder og leveområder for rovdyr.
- Trollheimen er nå tatt ut av yngleområde for jerv (nord for Sunndalen), dvs at det ikke skal være rovdyr som representerer et skadepotensial for husdyr her.
- DN har ansvaret for at dyr tas ut om fellingskvote ikke nås, prioriterte beiteområder skal prioriteres.
- De regionale rovviltnemndene har ansvar for forv. når bestandsmålet er nådd
- for jerv kan DN ta beslutning om ekstraordinære tiltak i lisensfellingsperioden.
- DN venter ikke på søknad fra næringa, tiltak settes iverk på eget initiativ.

Innspill: Hvorfor går ikke DN/SNO inn å tar ut jerv i konfliktområder, f.eks. Trollheimen, i stedet for at Mattilsynet skal se seg nødt til å sende ut brev om beiterestriksjoner til enkeltbrukere? Dette er blitt ei veldig stor ekstra belastning for brukerne, i tillegg til tap av produksjonsdyr og mye ekstraarbeid.

DN: Vi får informasjon fra SNO om yngleregistreringer, i Trollheimen var det 3 ynglinger av jerv våren 2011. Når SNO er ute har disse telefonisk kontakt med DN, og DN gir tillatelse pr telefon hvis SNO finner aktivitet i området og det er muligheter for felling/uttak. Lisensfelling og kvotejakt skal være hovedvirkemiddel ved reduksjon av bestander og uttak av dyr.

Innspill: Ble det fatta vedtak om uttak våren 2011? **DN:** Nei, det ble ikke fatta vedtak om ekstraordinære tiltak i Oppdal våren 2011. Info om yngling kom for seint inn til DN, SNO fikk ikke registrert dette før det var barmark. Været og forholdene var også for dårlige i vinter/vår. Mangel på informasjon og kunnskap er en utfordring, det er viktig at dere lokalt gir beskjed om aktivitet i området.

Innspill: Hvorfor kan ikke reinsjegere få jakte jerv samtidig? **DN:** Biologien til de enkelte artene bestemmer når felling kan utføres, og for jerv sammenfaller ikke disse tidene med reinsjakt.

Innspill: Har Mattilsynet prøvd å gå på DN istedet for den enkelte bonde? Mattilsynet har ingen myndighet i forhold til DN, men kommunikasjonen kan helt sikkert bli bedre.

Innspill: Har DN full oversikt over bestanden, slik at antall jerv er riktig? Dette betviles sterkt fra næringa, det er helt sikkert mer jerv enn det som talla sier, og det bør legges ned større ressurser for å få et mest mulig riktig bestandstall. Næringa føler seg mistenkeliggjort når DN ikke tror på at alt er tatt av jerv, når vi ikke finner kadaver. **DN:** det er yngleregistreringer og DNA-prøver som legger grunnlaget for bestandstalla.

Innspill: I rovviltforliket er det fastslått at det ikke skal være grunnlag for å innføre beitenekt i prioriterte beiteområder.

Informasjon på internett:

www.rovviltportalen.no, www.rovbase.no, www.rovdata.no

FM v/ Kjell Vidar Seljevoll informerer:

- Trollheimen Søndre beitelag vil bli påvirket positivt av at området nord for Sunndalen er blitt et prioritert område for beitedyr, her skal det ikke være yngling av jerv og lav terskel for uttak av rovvilt for å avverge skade.
- Mange dokumenterte jervskader i Trollheimen og i Åmotsdalen
- I 2011: 3 ynglinger i Trollheimen og 2 i Møre og Romsdal
- Kjent avgang jerv i ST; 2008: 5 dyr, 2009: 15 dyr, 2010:13 dyr, 2011: 5 dyr
- Vurderinger vil bli gjort av DN ang. jervuttak f.eks. i området Åmotsdalen

Oppdal kommune v/ fagansvarlig landbruk Tor Sæther:

Legger fram samleoversikt for alle beitelaga i Oppdal for 2011; antall sau og lam sluppet og tapt på beite og taps % .

Totaltap er omtrent likt med fjoråret, men det er store variasjoner mellom besetninger, også innen samme beitelag. Antall besetninger med over 10% lammetap har steget fra 29 i 2010 til 39 besetninger i 2011. Antall besetninger med over 20% totaltap er 5 i 2011. Variasjonene i taps% innen Trollheimen beitelag er store, slik det også er i andre beitelag.

Oppdal har hatt radiobjeller siden 2009, fikk nye bjeller i 2011 som ble fordelt i Trollheimen Søndre Beitelag og Dindalen beitelag. De 200 nye bjellene har fungert dårlig både på grunn av tekniske feil og problemer hos Telenor. Lettere å finne kadaver og forenkler sankinga hvis de fungerer. 3-årig kadaverhundprosjekt, alle 8 hunder på kurs i vår har funnet kadaver i sommer. Dette er et tiltak for å øke kadaverfunn under tilsyn.

Mattilsynet v/Jostein Dragset:

Har tilsyn med ansvar for dyrevelferd, å påse at sauene ikke blir den lidende part. Dyreeier er ansvarlig for dyrevelferden. Hvor mye lidelser på utmarksbeite skal aksepteres? Lidelse er også frykt, jurbetennelse, lam går alene. Dette er en felles beslutning i Mattilsynet, og det er tatt tak i utfordringen i hele landet. Grensa på 20% totaltap siste 3 år ble satt for å finne ut

hvor problemene er størst, denne grensa vil trolig bli satt ned til 10% totaltap. Har ikke myndighet til å blande oss borti rovdyrforvaltninga. En arbeidsgruppe der Dragset er med har under utarbeidelse Retningslinjer for tilsyn med velferd for sau på utmarksbeite.

Plan framover:

- se på info om beitesesongen 2011, hvilke tiltak som er gjort, hvilke tiltak som kan settes i verk. Beiterestriksjoner skal være absolutt siste utvei.
- sist i november: fatte en beslutning
- Landbruksdirektørene og Mattilsynet skal ha møte først i desember.
- ev. varsel om vedtak sendes deretter ut til brukerne med en uttalefrist for å korrigere eventuelle feil
- Gjennomføring av vedtak med en klagefrist

Endringene i Trollheimen (prioritert beiteområde) vil få vesentlig betydning. Radiobjøller er også under utprøving og har fungert dårlig teknisk i sommer. Disse faktorene gjør at sannsynligheten for at det blir vedtak om beiterestriksjoner i Oppdal for 2012 er begrenset.

Tamreindrifta kan også ha store kalvetap men dette er mer komplisert, noe som skyldes at de er beskytta av et annet regelverk.

Det skal vurderes en regelendring for å kunne gi restriksjoner på hele beiteområder; liten vits i å ta ut enkeltbesetninger med tanke på skadeforskyvende effekt.

DN og Mattilsynet sentralt skal tilstrebe en bedre kommunikasjon og dette skal også gjelde på regionalt nivå.

Innspill: vanskelig for dyreeier som skal vurdere om beiteområda er egna til å slippe dyr på, men som ikke vet om DN/SNO gjør jobben sin med at det ikke skal være rovdyr som utgjør et skadepotensiale i prior. beiteomr.

FM v/ Brit E. Barstad

- For 2012 skal FKT-midler prioriteres til områder som har fått trussel om beiterestriksjoner.
- Søk om tilskudd til tidliganking (ferdig før 10.9.), kr 5,- pr sau pr dag, ev. vokterhund med fører, utvida tilsyn, kurs for tilsyn og jegere, kurs i sportegn store rovdyr
- Omstillingsmidler, vet ikke om disse tas fra FKT-midlene. Dette har jo stor betydning for region 6.

Oppsummering:

- Hele Oppdal kommune er blitt prioritert beiteområde, der beiterestriksjoner ikke skal være nødvendig
- DN setter inn vurdering tidligere ang ekstraordinære tiltak, vedtak fattes på dagen
- Veldig lav terskel for uttak av rovdyr i prioriterte beiteområder
- Tydelig ulik arealbruk mellom prioriterte beiteområder og prioriterte rovviltområder
- Næringa må tenke på hva de kan søke om mer midler til fra FM, midler skal prioriteres områder som har fått trussel om beiterestriksjoner
- Viktig å få et riktig bestandstall for store rovdyr
- Bredere og bedre samarbeid mellom sauebrukerne og rovviltforvaltninga
- SNO bør være med på senere møter mellom næringa og forvaltninga

Referent
Ragnhild Eklid
Saksbehandler landbruk
Oppdal kommune

Kopi:

Trollheimen Søndre Beitelag v/ Steingrim Horvli, 7342 Lønset
Ivar Grænsen, 7342 Lønset
Alf Breen, 7342 Lønset
Ottar Furunes, 7342 Lønset
Heidi J Grønseth Haugland, 7342 Lønset
Erik Liabø Hoås, 7342 Lønset
Eli Johanne Jære, 7342 Lønset
Håvard Kletthammer, 7342 Lønset
Jan Morten Simonsen, 7342 Lønset
Hallvard Storli, 7342 Lønset
Svein Storli, 7342 Lønset
Dagfinn Gunnar Stølan, 7342 Lønset
Jørgen Torve, 7342 Lønset
Olaf Liabø, 7342 Lønset
Olav Ishol, 7342 Lønset
Bjørn Ketil Myrset, advokat for Olaf Liabø
Gro Aalbu, her
Tor Sæther, her
Oppdal Sau og Geit v/ Hans Snøve, 7340 Oppdal
Sør-Trøndelag Sau og geit v/ rovviltkontakt Ola Krokann, 7340 Oppdal
Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, Landbruk og bygdeutv., P.b. 4710, Sluppen, 7468 Trondheim
Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, Miljøvern avdelingen, P.b. 4710, Sluppen, 7468 Trondheim
Direktoratet for Naturforvaltning, Postboks 5672, Sluppen, 7485 Trondheim
Mattilsynet DK Gauldal v/Jostein Dragset, 7290 Støren
Mattilsynet DK Gauldal v/ Ingeborg Stavne, O. Skasliens vei, 7340 Oppdal